

Peukaloisen vaellus

Eräällä räätällillä oli poika pieni pikkurainen, joka ei ollut peukaloa pisempi ja siitä oli Peukaloisen nimen perinyt. Mutta pojulla rohkeutta oli rinnassa ja hän isällensä sanoi: "isä kulta! minun täytyy ulos mailmalle lähteä." - "Oikeinhan, poikaseni!" vanhus virkkoi, otti äimän, sulatti kynttilän-valkeassa siihen ponneksi lakkaa hiemasen sekä sanoi sitten: "tästä saat matkalles myötäsi miekan." Nyt pikku räätäli tahtoi vielä kerran syödä vanhempainsa seurassa ja tipsutteli sentähden kyökkiin katsoaksensa, mitä äiti rouva oli läksiäisiksi laittanut. Mutta ruoka juuri oli valmistunut ja vati seisoi takalla. Silloin kysyi poika: "äiti rakas, mitäs tänään päivälliseksi annat?" - "Mene itse katsomaan," vastasi äiti. Silloin Peukaloinen takalle hypähti ja kurkisteli vatihin, mutta koska hän päänsä liian pitkälle sinne pisti, sieppasi hänet ruo'asta nouseva höyry sekä vei hänen ylös ilmahan savu-torven kautta. Kappaleen aikaa hän höyryssä ajeli sinne tänne ilmassa, kunnes viimein taas lötkähti alas maahan. Nyt tuo pikku räätäli oli ulos avaraan mailmaan joutunut ja läksi tuosta kauas kulkemaan sekä rupesi erälle mestarille työhön, mutta eipä ruoka hänen mielestensä ollut tarpeeksi hyvää. "Kuulkaa rouva mokoma!" sanoi Peukaloinen mestarin vaimolle, "jollotte meille parempaa ruokaa anna, minä tieheni pötkin ja kirjoitan liidulla huomenna ani varahin teidän huoneenne oveen: perunoita liiaksi, niukasti lihaa, hyvästi herra Perunapohatta!" - "Mitä sinä, sirkka, siinä läpiset!" vastasi vaimo suutuksissansa ja sieppasi vaate-tilkun, aikoen sillä häntä lyödä; mutta pikku räätäli meidän sukkelasti kiepsahti sormistimen suojaan ja kurkisteli sen alta, rouvan kiusoiksi kieltään ulos suustansa pitkälle pistellen. Tuo sormistimen nostatti pojutta kaapataksensa, mutta Peukaloinen pikkurainen tilka-kasahan hypähti, ja kun rouva häntä etsien rupesi tilkoja hajalle viskelemään, poju pöydänrakoon puikahti. "Piti, piti, mestarin-rouva!" hän sieltä huusi, pistäen raosta päänsä, mutta juuri kun vaimo oli häntä kourasemaisillansa, hän pöytä-laatikoon luisti. Viimein akka hänen kuitenkin sai kynsiinsä ja ajoi pois talosta.

Pikku räätäli nyt vaeltamaan läksi ja tulipa synkkään metsään. Siellä hän tapasi rosvo-joukon, joka aikoi kuninkaan aarteita varastamaan. Nämät räätäli nupukan nähtyänsä ajattelivat: "tuommoinen pikku

mies avain-rei'ästä menemään mahtuisi ja olisi siis oikein aimollinen tiirikan virkaa toimittamaan." - "Hohoi sinä siinä, Goliath jättiläinen! haluttaisiko sinua lähteä meidän kanssamme aarre-aittaan? sinun sopisi sinne sisälle pujahtaa ja meille rahat viskata akkunasta." Asiaa vähän arveltuansa Peukaloinen tuohon tuumahan suostui ja meni sitten heidän seurassansa aarre-aitan edustalle. Siinä hän ovia tyystin tarkasteli, oliko niissä rakoa mitään, eikä aikaakaan, jopa huomasi yhden sekä rupesi kohta siitä sisälle pyrkimään. Toinen vartia silloin toiselle sanoi: "mikähän ilkeä hämähäkki tuossa matelee! minä sen kuoliaksi poljen." - "Anna itikka paran olla," vastasi toinen, "eihän se sinulle ole mitään pahaa tehnyt." Nyt Peukaloinen raosta onnellisesti pääsi aarre-aittaan, avasi akkunan, jonka takana rosvot seisoivat, sekä viskasi siitä heille kolikon toisensa perästä. Siinä sitten ahkerimmassa toimessa hyöriellensä hän kuninkaan kuuli tulevan aarteitansa katsomaan ja kiisi kiiruimman kautta piilohon. Kuningas kyllä huomasi, että monta kolikkoa puuttui, mutta ei saattanut ymmärtää, kuka net olisi varastanut, koska lukut ja salvat kelpo kunnossa olivat ja aivan koskemattomilta näyttivät. Sitten hän taas sieltä pois palasi ja sanoi molemmille vartioille: "pitäkää tarkka vaari, joku tuolla rahain kimpussa hääri." Kun nyt Peukaloinen uudestaan työhönsä ryhtyi, nämät kuulivat rahojen vierielevän aitassa sekä "kil, kal" kilisevän. He sisälle riensivät varasta kiinni kaapataksensa, mutta pikku räätäli, kun kuuli heidän tulevan, oli noita vilppahampi, riensi nurkkaan ja veti päällensä hopea-rahaman niin visusti, ett'ei hänestä hiukkaakaan näkynt; ja rupesipa hän vielä heitä kiusoittelemaankin huutaen: "täällä minä olen." Vartiat ääntä kohden juoksivat, mutta kun perille pääsivät, hän jo oli toiseen nurkkaan pujahtanut toisen kolikon alle ja kirkasi sieltä: "hei! täällähän olen." Heti vartiat sinne-päin rientämään, mutta jopa Peukaloinen kaukaa huuteli kolmannesta nurkasta: "piti! piti! täällä minä olenkin." Ja näin hän pilkaton heitä aarre-aitassa niin kau'an juoksenteli sinne tänne, kunnes vihdoon väsyivät ja menivät sieltä tiehensä. Nyt poju kolikat kaikki yhden erältänsä akkunasta heitti; viimeisen hän oikein voimainsa takaa poukautti lentämään, hypähti näppärästi itse istumaan sen päälle ja kiisi siinä

ratsastaen akkunasta ulos. Rosvot häntä kovin kiittelivät sanoen; "sinä oikein suuri sankari olet!" sekä kysyivät: "tahdotko meidän päälliköksemme ruveta?" Mutta Peukaloinen hiukan tuumailtuansa vastasi tahtovansa ensin vähäsen liikkulla mailman maita katselemassa. He sitten saaliinsa keskenään jakoivat, vaan pikku räätäli vain yhden pennin sai osaksensa, sillä enempää ei hän jaksanut kantaa.

Nyt Peukaloinen miekkansa taas pani vyölleen, sanoi rosvoille jää-hyvästit ja läksi pois-päin astumaan. Sitten hän kyllä uudestaan räätälin-ammattia koetteli muutaman mestarien työssä, mutta eipä hän heidän tykönänsä viihtynyt, vaan rupesi viimein talon-rengiksi erähäsen ravintolaan. Siellä piit hänelle kovin vihoissaan olivat, sillä itse näkymättömänä hän kaikki näki, mitä he salaa tekivät, sekä ilmoitti isäntävälle, mitä he taltriikeiltä olivat suuhunsa siepannehet ja kellarista korjanneet puoleensa. Nuot sentähden usein uhkailivat: "maltappas, kyllä vielä sinulle kostamme," sekä päättivät tehdä hänelle pahat tepposet. Kun sitten muutaman päivän päästä piioista yksi puutarhassa niittäissään näki Peukaloisen siellä juoksennellen ruohossa sinne tänne pujahtelevan, hän vilppaasti viikatteellansa kaappasi poikki sen ruoho-tukon, niissä juuri piili tuo pikkarainen, pisti heinät isohon huiviin sekä heitti net salaa lehmien eteen. Olihan noitten joukossa iso Mustike, se ahmatessansa pojan ihan eheältään nieli. Mutta tuolla lehmän mahassa hänen oli kurja oltava, sillä olipa siellä pilkko pimeä eikä pienintäkään kynttilän-kulua palamassa. Kun sitten lehmää oltiin lypsämässä, hän huusi:

"kipsis kopsis, kipsis ko!
eikö kiulu täynnä jo?"

vaan maidon lorinalta ei tätä hänen puhettaan hoksattu. Hetkisen päästä navettaan astui isäntä ja sanoi: "tuo lehmä huomenna on tapettava." Silloin Peukaloinen pahasti pelästyen huusi kimeällä äänellä: "laskekaa minut ensin täältä! istunhan minä täällä sisässä," Isäntä kyllä puheen kuuli, mutta ei tietänyt, mistä tuli tuo ääni. "Missäs olet?" kysyi hän. "Mustikkeen mahassa," Peukaloinen vastasi, mutta isäntä ei ymmärtänyt, mitä tuo tiesi, vaan läksi sieltä pois. Seuraavana päivänä lehmä tapettiin; onneksi ei hakattaissa ja paloiteltaissa sattunut Peukaloiseen yhtään iskua, mutta hän makkarusten joukkoon joutui. Kun sitten noita pienentämään ruvettiin, poju oikein voimainsa perästä kirkasi: "älkää liian syvälle hakatko,

älkää liian syvälle hakatko, olenhan minä täällä hakkurin pohjalla." Tuota ei kuitenkaan hakkuu-rautain jyttinältä kukaan kuullut. Nyt Peukaloinen parka pahemmassa kuin pulassa oli, mutta hätä panee hyppäämään, ja hän siinä niin sukkelaan pujahteli hakkuu-rautain välitse, etteivät häntä hiukkaakaan satuttaneet, vaan pääsipä poju eheä-ihoisena tuosta pälkähästä. Mutta eipä hän kuitenkaan pakoon päässyt eikä ollut muutakaan neuvoa mitään, ihra-palasten seassa hänen oli veri-makkaraan liukahtaminen. Tuo tuommainen maja-paikka hänestä veti jokseenkin ahtahalta, ja päälle päätteeksi hän siinä savustettavaksi vielä ripustettiin savu-torveen, jossa hänestä aika kovin pitkäksi ja ikäväksi kävi. Vasta talven tultua hän sieltä vihdoin alas pääsi, sillä makkara savu-torvesta otettiin erään vierahan syötäväksi. Kun sitten emäntä rupesi makkarasta viipaleita leikkelemään, varoi hän päättään pistämästä liian pitkälle, ett'ei häneltä kaula ehkä katkaistaisi, ja huomasi viimeinkin hyvän tilaisuuden, pyrki ilmaa hiukan haistelemaan ja juoksi tiehensä.

Mutta, siinä talossa, jossa hänen näin hullusti oli käynyt, ei tuo pikku räätäli enään viihtynyt olemassa, vaan läksipä kohta taas matkustelemaan. Kau'an ei kuitenkaan hänen vapautensa aika kestänyt; kedolla poju ketun tapasi ja se tuota pikaa hänet sieppasi suuhunsa. "Noh mitä maar nyt, herra Repolainen!" huusi pikku räätäli, "minähän se olen, joka teidän kurkussanne istun, laskekaa minut taas vapaaksi!" - "Tuo ehkä parasta lieneekin," vastasi kettu, "enhän sinusta kumminkaan liioin kostune; jos minulle lupaat, mitä isäsi talossa on kanoja, minä sinut pois päästän." - "Aivanhan halustakin!" Peukaloinen vastaukseksi tokasi, "kaikki kanat sinä sieltä olet saava, sen minä kyllä takaan." Silloin kettu pojun sylki suustansa, ja itse se hänen kantoi kotia. Kun sitten isä taas näki rakkaan pikku poikansa, hän mielellänsä ketulle antoi kaikki kanat, mitä hänellä oli. "Korvaukseksi minä oikein kelpo rahan teille olen tuonut," sanoi Peukaloinen ja kurotti isälle tuon pennin, jonka hän oli matkoillaan ansainnut.

"Mutta miksi kettu syötäväksensä sai nuot kaakottavaiset kana raukkaset?" - "Voi sinuas houkkioa! rakastaahan isäsi lastansa enemmän kuin kanojansa."

* * *